

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, április 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérezik: Leigázás és megsemmisítés.**
- A nemzet és a nemzetiség.**
- Bullert visszahívták.**
- A csár a béke mellett.**
- A gáji orvos és a betegsegélyző pénztár.**
- Körözött: Szövénytársasági igazgatók.**
- Fölmentett gyilkos.**
- Kettős gyilkosság Mácsán.**
- Kazinczy Ferenc kiadatlan levele.**
- Kegyetlenkedések a hadseregben.**
- Egy magyar karambol-művész diadala**
- Érdekes teleplezések Jankuról.**
- A kornevillei harangok.**
- Tárca: Jó reggelt.** Irta: Catulle Mendés.
- Csarnok: Kétlakiak.** Irta: Koncz Ákos.

Leigázás és megsemmisítés.

Berlin városa nem rendezhet óvációt oly ország uralkodójának, amelyben a németiséget leigázzák és megsemmisítéssel fenyegetik.

Ezen szavak hangzottak el a berlini képviselőtestület közgyűlésén, mikor a város felkészítési költségeit tárgyalták abból az alkalomból, hogy Ő Felsége a király a német császárt meglátogatni szándékozik. A német szocialista-vezér lelkét felszólalása közben elfogta az a gyűlölet, az a fanaticizmus, a német schulverinisták az a lelketlen és hazug galádsága, melylyel éppen nemzetünket gyanusítja.

Hiába való volna az ily tendenciák elleni küzdelem, mert nem érveken alap-

szanak vádaskodásaik, mert vérükben, természetükben van a rombolás, az embertársaik elleni gyűlölködés és az országok, a fennálló rend elleni izgatás. Ha kiméretlen a társadalom bármelyik rétege akkor, amidőn a jogosat lábbal tiporja a jogtalan, ha a zsarnokság megszegi a szabadság szárnyát, ha az emberi jogok, a veleszületett jogok elfojtatnak hatalmi vagy önértékből, akkor minden igaz embernek és igaz hazafinak ezen jelenségek leküzdésére indított harcban részt venni legszentebb kötelessége. De ha a társadalom bármelyik rétege vagy annak vezére hazug eszmét hirdet, hazug érvekkel vezet félre az igazságot és a közvéleményt, az galád ember, tartozzék bár a társadalom legmagasabb rétegeihez.

Tehát a magyar nemzet volna az, mely leigázza vagy megsemmisíti a németiséget? Hiszen talán egy nemzet sem fejlődött úgy a német kultúra emleiben, mint éppen a magyar, a német tudománynak, a német művészetnek talán sehol sem volt oly sok lelkes hirdetője és oktatója, mint nálunk és büszkeségünket képezi az a tudat, hogy a mi szép, fenséges és tanulságos volt mindabban, azt elsajátítottuk és benne és általa művelődünk. Nézzenek szét az országban — az iskolákban, a német nyelv kötelező tantárgy, gyermekeinket tanítjuk a német nyelvre, elméletileg, gyakorlatilag. A német könyvpiacz gazdag fogyasztási forrása mi vagyunk. Hol van még nemzet az európai

koncertben, mely aránylag ennyire ment volna a német nyelv kultiválásában?

Nem a németiség volt szálfka a szemükben, hanem az *osztrák*, mely annyiszor megalázta nemzeti érdekeinket és az a magát németnek valló nemzetiségi agitáció, mely külön hazát kért a hazában. Oh igen, ennek leigázása és megsemmisítése ma és örökké lesz nemzetiségi hitvallásunk.

De ez nem a németiség leigázása abban az értelemben, amint a német szocialista vezér hangoztatta, ez a nemzeti jelleg fentartása és megvédése, amely nálunk sajnos nem is oly erős, nem is oly eredményes, mint a milyennek lennie kell, mint a mily erős és önértetes éppen *Singer* szocialista vezér hazájában.

Hiszen mi ebben a tekintetben végtelenül gyöngék vagyunk, és legyen meggyőződve a bennünket gáncsoló német politikai pártárnyalat, hogy javunkra, nemzeti önállóságunk megerősödésére és konszolidálására vezetne, ha ebben a tekintetben is a nagy német birodalmi politikát gyakorolnánk.

De nem érvelünk tovább, a baglyoknak nem kell a világosság. Az a szerencsénk, hogy a német trónon oly férfiu ül, ki ösmer bennünket, történetünket és nemzeti életünket és az ő nemes példaadása mellett megsemmisül a sötétség lovagjainak aknamunkája.

Dr. Rosenberg Károly.

TÁRCA.

Jó reggelt.

Irta: **Catulle Mendés.**
(Francziából.)

Bruat Oktáv Ferdinándnak egy reggel gondolata támadt, amelyet kitűnőnek talált.

Bruat Oktáv Ferdinánd „író” volt. Irt verseket, amiket egy újság sem akart kiadni, regényeket, amelyeket a könyvkiadók olvasatlanul küldtek vissza és szindarabokat, amelyeket még a cirkuszdirektorok sem akartak előadni előadásra.

De ha Bruatnak nem is volt igazi írói talentuma, hivatást érzett magában arra, hogy egy irodalmi iskola fejévé legyen. Ugy vélte, hogy megoldotta a modern költészet talányát. Szakítani kell, — ugymond, — a romantizizmussal éppen úgy, mint a klasszicizizmussal. Új eszméket, új formákat, új írásmódot kell teremteni, minthogy minden kornak más az eszméje, mások a sajátosságai. A modern kor más, mint volt a régi s nekünk meg kell találni azt az irodalmat, mely a mai kor hangulatát fejezze ki új és eredeti módon.

Lehet, hogy Bruatnak igaza volt, de ő egyáltalában nem értett arra, hogy lelke legyen bármiféle mozgalomnak. Minden tehetsége annyira szorított, hogy ügyesen tudott beszélni s néha a kávéházban szép szónoklatot tudott

tartani. E mellett azonban több adósságot csinált, mint remekművet.

Egy reggel azonban, amikor kiugrott az ágyából, megtalálta azt, amit már régóta keresett. Azaz bocsánat, nem találta meg, csak úgy hitte, hogy megtalálta.

— Talált — egy czimet.

Mit csináljon belőle? Egyelőre nem volt tisztában a kérdéssel, de a czim szépnek, tartalmának s divatának látszott. Bruat úgy érezte, hogy a czimbe bele van foglalva a XIX-ik század egész lelke.

A czim két szóból állott csupán, olyan két szóból, amit minden ember használ s amit a romantikusoknál éppen úgy meg lehet találni, mint a klasszikusok könyveiben. Ez a két szó a következő volt: Jó reggelt!

Erről a czimről Bruat először szonettet irt. A szonettet fölolvasta barátainak. A fölolvastat természetesen bő kommentárokkal és megjegyzésekkel kísérte, amelyben kifejtette remekművének minden rejtett szépségét s a szonett egész jelentőségét.

A társaság a szonettet csodálatosnak találta.

— Közzétenni mielőbb! Ez volt a lelkesülő egyhangú véleménye. Ez a szonett valószínűleg előszó az új irodalmi irányhoz.

Volt azonban a társaságban egy epés bíráló is, aki nem akarta véleményét amugy pörén kockáztatni, miért is így szólt a szonett szerzőjéhez:

— Azt hiszem, a tárgy szélesebb kidolgozást követel. Mi türes-tagadás benne, a szonett

csinos, nagyon csinos. De úgy gondolom, magad is belátod, hogy a forma kissé szűk a tartalomhoz mérten. Lehet-e ily gazdag témát tizennégy sorban tökéletesen kidolgozni? A gondolat, éppen nagyságánál fogva, szétterpeszti a szűk formákat. En a te helyedben ebből a szonettből drámát írnék.

A társaság igazat adott az éleselméjű kritikusknak s minthogy Bruat nem vette észre a gunyt, mely az epés kritikus szavai mögött lapangott, végtelenül örült a dicséretnek s így szólt az elmés bírálóhoz:

— Igazad van. Fogadd köszönetemet bírálatodért, melylyel bizonyítottad, hogy mily sokra beésülsz. Valóban, a tárgy kigondolásakor nem tizennégy verssor lebegett előttem. Drámát írok belőle öt felvonásban és kilencz változásban.

Es bár a jóbarátok hangosan tiltakoztak, a fölhevült költő darabokra szakította remekművét, a tizennégy soros szonettet.

Őt esztendőn keresztül folyton a drámaterven törte a fejét. A kilátásba helyezett nagy dráma által majdnem hirre és tekintélyre kapott. Egész Páris tudta, hogy a híres szindaraból még csak néhány jelenet van hátra. Emberek, akik Bruat-t soha életükben nem látták, magasztalták lángeszét és nagy műveltségét. S akik folyton terjesztették a költő hírét, a türelmetlen várakozókat mindig e szavakkal hallgattatták el:

— Hát az aloénak nem száz esztendőre van-e

A nemzet és a nemzetiség.

Arad, április 20.

(Dsk.) Nem kell akadémikus észnek is fejtő meghatározásait adnunk a két fogalomnak. Minden ember érzi a kettő között való különbséget, s a magyarok a kettőben létező egyöntetűséget. Igen, mi magyarok nemzetiség vagyunk az európai népcsaládok közepette, de a románok és bérczeink között egyuttal államfőntartó nemzet is, vérrel megszerzett történelmi s kitartással kiküzdött alkotmányos jogok alapján.

A kik nem érzik ezt a szembeszökő tényt, azok ezt nem azért nem cselekszik, mivel nem tudnák, hanem mert nem akarják. Nem akarják pedig látó szemekkel meglátni, érző szívvel megszívlelni ezt, nagyon alant járó gondolkozásból, sőt nagyon alacsony érdekekből kifolyólag s aligha tévedünk, mikor azt valljuk, hogy az olcsó, de igen jól jövedelmező martyromságunk valóságos Kainbélyege ég a legtöbb nemzetiségi agitátor arcán. Izgatnak, fantáziákkal kápráztatják saját véreiket, hogy fanatizmussal fölkeltvén bennük az éretlen bizalmat, annál jobban kiszípolozhassák s erkölcsstelen céljaik igájába foghassák . . . Nem szólunk az olyan egyesületekről s egyesületekről, amelyek e haza határain belül s kívül is *kizárólag* a faji összetartás, a társadalom és kultúra mozgalmainak istápolására alakulnak s kirekesztik működési körükből a mindent megmértelyező politikát s különös gondot fordítanak arra, hogy csak faji és nem nemzeti különbségeket domborítsanak ki a kulturáltak nemes versenyében.

Ámbár elég keserves tapasztalataink vannak arra nézve is, hogy társadalmi s kulturális mozgalmak ürügye s czégtáblája alá korábban vagy később majdnem mindig belopózik az izgató politika, kivetkőztetvén a valódi cél a maga jellegéből.

Igy biztosra vehető, hogy az az egyet, a mit most a müncheni román diákok alakítottak, szintén egy ilyen melegágya lesz a nemzetrontásnak. Hiszen maga a neve is az: Patria Dacoromana! Ugyan hol van s hol lesz Dákorománia? A multak álmaiban s a jövőt illetőleg a holdban!

Annál jobban esik olvasnunk azt, hogy a

székely főváros, Marosvásárhely tiszta vizü függetlenségi pártja, a magyar nemzeti eszme érdekében valóban dicsőre és követésre méltó akciózt kezdett.

A marosvásárhelyi pártértekezlet ugyanis rezolúciókat fogadott el, melyeknek a nemzetiségi kérdésre vonatkozó részek így hangzik:

„A nemzetiségi kérdésben egyöntetű, nyílt, céltudatos, nem egyes kormányok szerint váltakozó, a szélsőségek között hullámzó politikát követel. Kívánja a külföld felé való gravitációnak szigorú megakadályozását, esetleg megtorlását, de nem zárkózik el a magyar állameszme feltétlen elismertetése mellett, amaz eszközök megadása elöl, melyek a nemzetiségek gazdasági és kulturális és a nemzet egészével összhangzó fejlődését mozdítják elé.”

Ehhez csak annyit tehetünk hozzá, hogy nem a szétválasztó elemeket kell keresnünk e kérdés elbírálásánál, hanem főként azokat, melyek polgári jogaink közös megtartásában és megóvásában szemben a fenyegető áramlatokkal együvé utalják a haza minden polgárát.

Es akkor üdvözljük a marosvásárhelyi függetlenségi pártot, hogy ebben a kérdésben a nemzet egész közvéleményével azonos elveket vall.

TÁVIRATOK.

Nyolcz ember halála.

Budapest, április 20. (Saját tud. táv.) Pireusban egy torpedó-hajó kázánja ma felrobbant. A robbanás következtében nyolcz ember meghalt, köztük *Christomanos* hadnagy, a királyné volt felolvasójának öccse.

Törökország és az Egyesült-Államok.

Washington, április 20. (Saj. tud. táv.) Ali Ferruh bég török követ ma látogatást tett a külügyminisztériumban. Látogatásának célja hír szerint első sorban az volt, hogy a kártérítés kérdésében való tárgyalásokról tudakozódjék. A követ elismerte ugyan a helyzet fölöttébb ko-

moly voltát, de bizik benne, hogy a világ el fog mulni az Egyesül-Államok és Törökország között való hagyományos jó viszony tartós megzavarása nélkül.

Bullert visszahívták.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 20.

A szerencsétlen kezű angol fővezért, mint mai távirataink jelentik, visszahívták a harcztérről. Ezt a hírt azonban felülmúlja érdekesség tekintetében egy másik, mely Szent-Pétervárról érkezik.

A czár, ugyanis kijelentette, hogy nem fog beleavatkozni a délafrikai háborúba, mert ő még mindig barátja a békének. Csupán annyit jelez előre, hogy a *bur államok önállóságának megsemmisítését tűrni nem fogja.*

Wolverhampton, április 20.

Fowler Henry liberális alsóházi tag tegnap választói előtt mondott beszédében hangsúlyozta, hogy a dél-afrikai kérdést nem lehet tartósan megoldani anélkül, hogy a királynő főnhatósága egész Dél-Afrika fölött egyszersmindkorra helyre nem állíttatnék. A kérdés megoldásának második alapfeltétele Fowler szerint a fehér faj egyenjogúsága a legtöbb önkormányzati joggal és a benszülöttekkel való emberséges bánásmód.

London, április 20.

Hicks-Beach pénzügyminiszter tegnap Bristolban beszédet mondott, amelyben úgy nyilatkozott, hogy az általános választások idejét, még senki sem tudja, a kormány azonban mindaddig nem fog a választásokra apellálni, a míg módjában nem lesz kifejtetni annak a politikának az alapelveit, amelyet Dél-Afrikára nézve a legjobbnak tart. A pénzügyminiszter azután a federáció kérdéséről beszélt és azt mondta, hogy a gyarmatok nagylelkű és lojális akciója olyan jövőt sejtet, melyben a gyarmatok és anyaország részére olyan közös szervezet lehetne teremteni, a mely a gyarmatoknak lehetővé tenné a birodalmi politikának bizonyos ellenőrzését és elegendő részt juttatna nekik a birodalom felelősségéből és védelméből.

szüksége, hogy meghozza a virágját? Várjatok türelemmel!

Végre elkészült a dráma. A kisebb tekintélyű újságok óriási zajt ütöttek vele. Melyik színházban fogják előadni? A direktorok mindenestre verekedni fognak a század e legnagyobb remekművéért! Lesz-e színész, aki a főszerepet el tudja majd játszani?

Bruat mindenekelőtt összehívta a jóbarátokat. Nekik akarta bemutatni először az új remekművet.

Mi volt az oka, nem lehet tudni: irigykedtek-e rá a jóbarátok, megvénültek-e azóta, hogy a szonettet oly zajosan megtapsolták? Nem tudom. Elég az hozzá, hogy a darab megbukott.

Csak az epés kritikus tiltakozott az általános hidegség ellen s hámulatának kifejezésére alig tudott kellő szavakat találni.

— Brávó! Brávó! — mondta. Megvan, a mit régóta hiába keresünk. Van benne élet, erő, szenvedély. Kedves fiam, te megcsináltad a modern idők drámáját.

Bruat hallgatott. Nem bizott már a kritikus szavainak komolyságában. Visszaemlékezett arra, hogy a szonettet barátai milyen lelkesedve fogadták s csupán a kritikus talált kivetni valót rajta. Mig most a dráma senkinek sem tetszik, csak éppen a kritikusnak.

— Hát mondjátok meg, hibát találtatok a darabomban?

— Ah, semmit, semmit, — mondták kórusban a jó barátok.

— De hiszen a drámám nem tetszik nektek. Az arczotokról látom, hogy nem tetszik.

— Akarsz egy őszinte szót hallani? — szolt a társaság egy tagja.

— Kérlek beszélj! Tudod, hogy első elvem az őszinteség.

— Nos, hát én azt hiszem, hogy a mi modern társadalmunk sokkal szövevényesebb, hogysem egy drámába lehetne szorítani. A milieunek különböző megjelenései, az érzések bonyolult finomságai, a dolgok, melyek részletes rajzolást követelnek, a pszichológiai és fiziológiai megkülönböztetések nem férnek meg a dráma kimért szerkezetében s nem is egyeztetők össze a színpad követeléseivel. Ezek a nehézségeken szenvedett hajótörést a te darabod. A tárgy maga óriási méreteivel legyűrt. Nem tudtál megbirkózni vele minden nagy talentumod mellett sem. A cselekmény homályos, a pszichológia fogyatékos s a megoldás természetellenes. Mindamellet el kell ismernem, hogy megfigyelő tehetséged csodálatraméltó, analízised biztos és finom. Ha neked volnék, én az egész tárgyat fölereszteném, kibőviteném, kiegészíteném, szóval a formát a tartalomhoz szabnám. Ezt a drámát kitünő regénynek lehetne átalakítani.

— Igaza van, zengte egyhanguan a jó barátok kara.

— Igaza van! Alakítsd át regénynek s remekművet fogsz alkotni belőle.

És Bruat hajlott a baráti szóra. Tűzbe vetette a drámát s hozzáfogott a regényhez.

Tíz évig tartott a munka s e tíz esztendő Bruat számára a dicsőség és az ünnepeletés ideje volt.

Voltak olyanok, akik őszinte meggyőződés-

ből magasztalták. A kritikusok mindig rája bivatkoztak, hogy ha egy-egy író tulságosan termékenynek találtak. Az újságok cikkek hoztak az életmódjáról; megírták, hogyan dolgozik, hány órát tölt naponként az íróasztala mellett, stb., stb.

Egész nemzedék halt ki s a regény még nem volt készen. Bruat megérte a hatvanadik esztendejét s az emberek lassankint megfeledeztek róla.

Végre befejezte a regényt. A szerencsétlen ember huszonöt kötetet írt tele ez alatt a cím alatt: Jó reggelt. Amikor a munkájával elkészült, maga is megijedt tőle. Nem merte kiadni. Elhatározta tehát, hogy újra átnézi és ahol szükséges, megrövidíti. Addig rövidített rajta, míg a 25 kötetből csak 10 maradt, azután 5 s végre az egész könyvtárból nem maradt több, mint egy kötet. Ezt sem hagyta épen, ezen is kurtított, ezen is javított, úgy, hogy a 25 kötetes regény lassankint egy százoldalas novellává rövidült.

Ez időben Bruat Oktáv éppen 80 esztendő volt. Barátai közül egy volt még mellette.

— Bocsásd közre már a novellát — tanácsolta a barátja. Bámulatra kelted vele az egész világot.

— Nem, nem, a munka még nincs készen. Tudod, a művészet legfőbb célja az, hogy a gondolatot mennél egyszerűbb, mennél világosabb és mennél szűkebb formába öltöztessük. Fiatal koromban a helyes uton jártam. Megírtam a szonettet, mely a modern kor érzés és eszmevilágát hüen fejezte ki. Csak még tíz esztendeig élnék, megmutatnám a világnak, mi-

Washington, április 20.

A pretoriai amerikai konzul értesítette a külügyminiszteriumot, hogy a Chicagóból küldött ambulancia tagjai, amint Pretóriába érkeztek, fegyvert fogtak. A külügyminiszterium hivatalnokai azt mondják, hogy az Egyesült-Államok ezt nem akadályozhatták meg. Azok az emberek fegyver nélkül utaztak el Amerikából s így a törvény értelmében sem lehetett őket mint martalócokat letartóztatni.

Lisszabon, április 20.

A kamara mai ülésén Costa republikánus képviselő ismét szóba hozta az angol csapatoknak portugál területen át történt szállítását és azt mondta, hogy a külügyminisztert meg akarta interpellálni erről a kérdésről. Beirao külügyminiszter azt válaszolta, hogy a kormány már eléggé kimerítő nyilatkozatokat tett erről a kérdésről. Egy idegen hatalmasság sem tiltakozott, csak a dél-afrikai köztársaságok éltek jogukkal és tiltakoztak nagyon korrekt formában. A miniszter megjegyezte még, hogy később az akták bemutatásával igazolni fogja a kormány eljárását, most azonban nem tartja czélszerűnek ennek a kérdésnek a tárgyalását és titkos ülés tartására sincs szükség.

London, április 20.

A „Daily Telegraph“ jelenti Fokföldről nyert értesülései alapján, hogy az északnyugati kerületekről kapott hírekből arra lehet következtetni, hogy a fölkelést tényleg elnyomták. A „Daily Chronicle“-nek Bloemfonteinből táviratozzák, hogy a harchoz szükségelt idomításra szolgáló lovakat — a remondákat — már teljes számban megkapták. Roberislord ennek következtében újabb előnyomulásra készen áll. Methuen tábornok ma rendeletet bocsátott ki — mint Kimberleyből jelentik — melyben a czivilleknek megtiltja a fegyverek viselését katonai engedelem nélkül. A felkelőket pedig arra szölytötte fel, hogy a fegyvereket május 6-áig szállítsák be a katonai hatóságokhoz.

London, április 20.

Szentpétervárról táviratozzák, hogy Oroszország nem óhajt most háboruba elegyedni, de azért a bur államoknak Anglia részéről való annexióját nem fogja

képpen kell és lehet egy remekművet tizennégy sorba szorítani.

Bruat még élt tiz esztendeig s a novellát át is gyurta egy tizenégyesoros szonetté.

Kilenczvenkét esztendőskorában a halottas ágyán feküdt. Mellette volt a barátja, aki zokogott, hogy a világ egyik legnagyobb szelleme kialudni készül.

— Ne sirj, barátom. Meghalok, de álmodom nem követ a sirba. Nem hal meg velem. Első szonettetemet összetéptem, a drámát tüzre dobtam, a regényemet lassankint megröviditettem, de végre megtaláltam a remekművet.

— Megtaláltad? Igazán? Oh, hát add ide a század remekművét — szölyt a jóbarát. Aranyos lapra, gyémántbetűkkel veretem ki a szonettet, csak add ide!

— Micsoda szonettet! — dadogta Braut hörögve.

— Nos, hát a remek szonettet, amelyről azt mondd, hogy elkészitetted.

— Ah, igen, a szonett pompás, de hosszú egy kissé.

— Csak nem égetted el?

— Jobbat találtam helyette. Mindent megtaláltam. Megoldottam a modern élet találmányát. Nem kell hozzá tizennégy verssor, még tiz sem, még öt sem.

— Beszélj! Mondd, mi az?

— Két szóban van megoldva az egész talány, — mormogta Braut.

A haldokló író egy pillanatra magához tért. Szemei elragadtatástól csillogtak. Utolsó erejét megfeszítve mondta ki a két szót, amelyben a talány megoldását látta: Jó reggelt!

eltűrni. Erre vonatkozólag három nagy kontinentális hatalom között teljes megalapodás fog létrejönni.

London, április 20.

Buller tábornok visszahivatása legközelebb megtörténik.

A Times úgy értesül, hogy Buller tábornok visszahívó levelét már elküldötték.

London, április 20.

Pretoriai távirat szerint Wepener április tizenötödikén a burok bevették. Brabant tábornok fölmentő seregét pedig körülkerítették.

A gáji orvos

és a betegsegélyző pénztár.

Arad, április 20.

Az Aradi Közlöny mai száma, az ipartestületi betegsegélyző pénztár és köztem forgó differenciákról megemlékezvén, egy velem való újabb összeütközésről szól. Engedje meg, hogy az ügyben a magam álláspontját megvilágosíthassam s a tényállást a maga valóságában fel tárhassam.

Nekem egyáltalán senkivel sem volt összeütközésem. A kerületi betegsegélyző pénztárral, még mielőtt állásomat elfoglaltam megegyeztem, hogy a kerületben lakó tagjait az elődöm által is élvezett tiszteletdíj mellett kezelem. Az aradi orvosok fiókszövetségének ebben a tárgyban hozott határozata sem kezdeményezésemre, sem kivánságomra, de még csak nem is érdekeben jött létre, s ha részemről teljesen helyeslem s jogosnak tartom a fiókszövetség eljárását, nem érzem magam illetékesnek, hogy a nyilvánosság előtt a fiókszövetség szószólója kívánjak lenni.

Ami az ipartestületi betegsegélyző pénztárt illeti, éppen a méltányosság szempontjából szerettem volna egyáltalányban megegyezni s nem nyolcz, hanem csak kétszáz koronát, vagy az orvosok fiókszövetsége által megállapított minimumot, látogatásonként két koronát kértem. Ennél kevesebbet, ha a szövetséggel ellentétbe nem akartam helyezkedni, nem is kérhettem s ismétlem, mit az orvossszövetség közgyűlésén megmondtam, hogy inkább kész vagyok nélkülözni s száraz kenyeren élni, semhogy a szövetség vagy orvosi rend érdeke ellen vétsek.

Nem hagyhatom szó nélkül az ipartest. betegsegélyző pénztár azon eljárását, hogy az ilyen magántermészetű ügyet egyfelől a nyilvánosság elé juttatja s félreértésekre tápot nyújt, de szölyá kell, hogy tegyem azt is, hogy a városi tanács elé terjesztette a kérdést s ezuton, mint egy pressziót óhajt reám gyakorolni.

Vegye hát tudomásul az ipartestület betegsegítő pénztár vezetősége s azok, kik kellő tájékozottsággal nem bírnak, tanulják meg, hogy én mint kerületi tisztí orvos csak a kötelező első segélynyújtást és a hivatalból eszközözendő szegény gyógykezelést tartozom végezni, de magán gyakorlatot folytatni nem tartozom. Ebben a tekintetben teljesen a magán orvosokkal azonos elbirálás alá esem, amit igazol különben az is, hogy látogatási díjaimat sem törvény, sem szabályrendelet nem szabályozza.

Tisztelettel viseltetem a tanács és összes tagjai iránt, de ez nem akadályoz meg annak kijelentésében, hogy az orvosi tiszteletdíj kérdésében nemcsak a tanács, de a legfelsőbb közegészségügyi hatóság, még a belügyminiszterium sem illetékes dönten. A magán orvoslás díját az 1876. XIV. t.-cz. 48. §-a a felek kölcsönös megegyezésének tartja fenn, per esetén a bíróságok illetékességét állapítja meg, de adminisztratív uton ebben a kérdésben, az én spe-

cialis esetemben, ítékezni nem lehet. Ajánlom az ipartestületi betegsegélyző pénztár vezetőségének, kísérvé figyelemmel a kormánynak hasonló kérdésekben kelt rendeleteit s olvassa el a betegsegélyzési ügy legfelsőbb forumának, a m. kir. kereskedelmi miniszteriumnak 1896. évi június 16-án 37688. sz. a. kelt rendeletét, melylyel konkrét esetből kifolyólag a miniszterium is erre az álláspontra helyezkedett.

Részemről azt hiszem, nem történt hiba. A pénztár nem fogadta el feltételeimet, én pedig a megbízatást visszakináltam. A pénztár nem köteles tagjait általam kezelteni, de én sem érzek kedvet a pénztár szűklelkűségét elviselni s hordár szolgálatra vállalkozni.

Dr. Brück Gyula,
kerületi orvos.

Kazinczy Ferencz kiadatlan levele.

— Gróf Ráday Gedeonhoz, a költőhöz. —

Ráday Adám budapesti hivatalnok egy rendkívül érdekes relikviát őriz. Kazinczy Ferencznek egy kiadatlan levele ez, melyet Ráday ur szíves volt nekünk közlésül átengedni. A 109 esztendő előtt irt levél szöly szerint így hangzik:

Nagy Méltóságú Gróf,

érdemem felett való Jó Uram:

Minden posta- napon vártam az ifju Gróftól a tudósítást a Magyar Theatrum tavalyi megnyitása felől; és azt annál bizodalmasabban mertem reményleni, mivel nem a magam nevében, hanem az Orpheus, és így a Haza nevében, kértem. Imé a Nyomatató nyolcz nap alatt hozzá fog az October havára esendő Heft nyomtatásához. Esedezem azért Méltóságos Gróf előtt, ha az ifju Gróf kéresemet teljesíteni továbbá is késedelmoskedik, méltóztassék nekem egy Nyomatott Comoediai trédulát megküldeni, és ha a Játszó személyek közül senki sem volna Pesten, a ki nekem különös tudósításokat küldhessen. Gants Uramnak parancsolni eránta, hogy azt, amit az Jarházi játszása felől az Opheusban való előhozásra érdemesnek ítélt, nekem írja meg. A Styluson ne akadjon fel soha az Író; én azt rendbe szedem; tsak Informatio az, a mit venni, óhajtók, mert sem alkalmasabb helyt nem látok az Octoberi játszás felől szölyani az Október havára esendő Heftnél; sem semmi szükségesebbet, mint a következő időnek feljegyezni, hogy a felébredt Patriotismus és Nyelvyszeretés epochájában ezen szükséges tárgy elérhetése felől gondoskodtunk, ha bár szerencsétlen előmenettel is.

A második kötet utolsó negyede, az az a nyoltzadik hónapra eső Heft most van sajtó alatt. A 7-dik darabba bele ment a Mápés Verse és Apologája, A Rudolphi Karolina Violája, a Telemachusból való Próbák, és a Virgilius kezdete. Ugy a Látzai tántzos medvéje is. A Méltóságos Gróf egyéb Versei kezében vagynak a Betürakónak. Reája biztam egészen a darabok választását a rendre nézve; mert abban semmi elsőség nincs, ha valakinek versei elől tétetnek is; valamint azt nem lehet megvetésre magyarázni, hogy némelyike hátul esik. Reménylem, hogy a 8-dik darabból a Mlsgos Grófnak egy verse sem marad el, és ezen okból bátorokodom esedezni a megígért Magyar Írók Laistromáért.

Gróf Telekynek minapi deák Ovatióját bévétetem az egyik Heftbe, mert a deákság olly igen szép, a millyett még a Diaetalis Consessusok falai sohasem hallottak. Dicsőségére vagyon az az egész Nemzetnek.

Esedezem a Mlt. gróf előtt a Magyar Írók Laistromáért és újabb Versekért is, de még inkább a Theatralis tudósítások sürgetéséért, mint-hogy azt az Octoberi Heftnél továbbra halasztani nem szeretném, s kegyességeibe ajánlva maradok Kassán, április 2-dikán 1791. Kazinczy m, k.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Rantzauk, színmű. (Paros bérlet.)
 Vasárnap: Délután: Gyerekasszony, vígjáték.
 Este: Magdolna, paraszttregédia. (Páratlan bérlet.)

* A vasárnapi előadások. *Bokor* hatásos népszínműve *A gyerekasszony* vasárnap délután kerül színre. A darab és a benne előforduló dalok Aradon már sikert arattak. Most igen jó szereposztással kerül színre. *Mezey Péter*, *Palágyi Lajos*, *Turi Mariska*, *Harmath Józsa*, *Erczkövy Károly* és *Szadai Feri* igen jó szerepeket kapnak benne. Vasárnap este *Rákosi Jenő*nek kiváló népdramája *Magdolna* kerül színre. A címz szerep *Angyal* Ildának egyik legerősebb, leghatásosabb szerepe. Ebben a darabban is igen hálás szerepük van *Tolnainé*, *Bácsné*, *Szadai*, *Bács-nak* és *Erczkövi-nek*. A társulat mind a kettőből szorgalmasan próbált.

* A Rantzauk holnapi előadása iránt a közönség már ma nagy érdeklődést tanúsított. Az előadók is erős becsvágygyal készülnek az estére, mert mindegyikük jó és hatásos szerephez jutott.

* Zenemű pályázat. A budapesti Nemzeti Zenede nagy zenekarra írott eredeti magyar zeneművekre pályadíjjal 200 koronát tűzött ki. A pályázat föltételei a következők: A műnek eredetinek, magyarnak kell lenni, szabadon választandó műformában. A művek idegen kézzel írandók s jelíges levéllel ellátva augusztus 31-ig nyújtandók be az igazgatósághoz. Csak magyar honpolgárok pályázhatnak. A díjat abszolút becsű műnek ítélnek oda, s azt november 1-én fizetik ki. A mű első nyilvános előadásának joga a zenedét illeti, mely azt az odaitélést követő idényben zenekari hangversenyei egyikén elő adhatja, de a mű tulajdonjoga a szerzőt illeti. A bírálóbizottság tagjai: *Zichy Géza* gróf, *Barlay Ede* igazgató, *Góbbi Alajos* karnagy, *Benkő Henrik* zenedei tanár, továbbá *Tomka István* és *Aggházy Károly*. A bizottság a döntésnél egyszerűen szótöbbséggel határoz.

A csár a béke mellett.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 20.

Szentpétervárról jelentik:

Most már kétségtelen, hogy a katonai kormány minden igyekezetével se tudta a csárt odavezetni, hogy Angliával háborus politikát kezdjen. A csárnak ma is az a törhetetlen szándéka, hogy nem interweniál a burok érdekében, hanem *várakozó álláspontját továbbra is fenntartja*.

Békés magatartása azonban semmi esetre sem fog annyira terjedni, hogy Oroszország nyugodtan nézze a burk közársaságok önállóságának megsemmisítését.

A csár most is ellentétbe helyezkedett tanácsadóival, mikor a béke kedvéért Portugáliának elnézte, hogy a semlegeséget megsértse. A helyzet azonban az utóbbi napokban mindamelllett bizonytalan volt.

Koppenhága és Szent-Pétervár között folyton működött a táviró. Es a koppenhágai udvarnak, nemkülönben a két angolbarát császárné befolyásának döntő szerepe lehetett Anglia javára.

Murawiew gróf is előnyösebbnek tartja, ha Oroszország ezidő szerint Ázsiában nyer mind nagyobb befolyást, főleg pedig azért, mert Anglia másfelé *van elfoglalva*.

Az orosz operációk alapját ilykép terjesztik az esetleg Angliával később kitörendő konfliktusra.

Az orosz fővárosban úgy tudják, hogy az afganisztáni emir is állást foglal Oroszország mellett. Az emir biztosította Oroszországot, hogy ha majdan az Angliával való összeütközés elkerülhetetlen lenne,

az emir nemesak nyugodtan nézné az orosz csapatoknak országa területén való átvonulását, de ő maga is csatlakoznék Oroszországhoz.

Orosz diplomáciai körökben úgy vélekednek, hogy Anglia a délafrikai háborukban való engesztelhetetlen viselkedésével *maga ássa meg világhuralmának sírját*.

Körözött

részvénytársasági igazgatók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 20.

Hoitsy Pál volt országos képviselő 1893-ban optionálási jogot szerzett az Erdélyben Bucsom község határában fekvő Szent-Endre nevű bányára, mely *Boér Béla* bányagazgatónak és 30 társának volt a tulajdona.

Hoitsy Pál a bánya tulajdonosaival abban állapodott meg, hogy 30,000 frt lefizetése mellett a bánya tulajdonát bármikor megszerezheti. Minthogy azonban *Hoitsy Pál* a bánya üzem-bentartására szükséges tőkével nem rendelkezett, *Berl D.* bécsi szénagykereskedőt vette társul maga mellé. *Berl D.* a bányát — termőképeségéről bizonyosságot szerzendő — 1895-ben, majd 1896-ban *Rainer St. Lajos* bécsi lakos, bányagazgatóval és általánosan ismert bányaszakértővel megvizsgáltatatta. Ennek a szakértőnek véleménye szerint a bánya nagy tőkebefektetéseket igényelt volna. *Berl D.* tehát azt ajánlotta *Hoitsy Pálnak*, hogy adjon tul a bányán.

Hoitsy Pál 1896. év őszén *Csávolszky Lajos* utján megismerkedett *Langermann James s. franciscói* lakossal és *Hammond Eduárd* az észak-amerikai államok volt főkonzuljával, akik a bányát megtekintették és kijelentették, hogy részvénytársaságot alakítanak és ez majd megveszi a bányát. A vételi szerződést meg is kötötték. A vételár 300 ezer frtban volt megállapítva. Ebből 150,000 frt készpénzben volt fizetendő, 150,000 frt pedig részvényekben. A részvénytársaság a *Csávolszky Lajos* elnöklete alatt 1896. október hóban megtartott alakuló közgyűlésen tényleg meg is alakult. Az alapítási tervezet szerint a részvénytársaság 25 korona értékű 80,000 drb részvényből álló 2.000,000 K. alaptőkével alakult. A részvényekből azonban 60,000 drb (750,000 frt) *Langermann James* illetve a bánya átengedéseért, 19,990 drb (249,875 frt) pedig *Hammond Eduárd* az észak-amerikai államok volt főkonzuljának volt szánva, aki azokért a bányaműveléshez szükséges gépeket volt köteles szállítani. A fenmaradt 10 drb részvényt *Hoitsy Pál*, *Csávolszky Lajos*, *Grátzi János*, *Görtner János* és *Festetich Géza* gróf vették át. *Langermann James*, *Hoitsy Pálnak* és *Berl D.-nek* a bánya vételárára 50,000 forintot ki is fizetett és a 14,000 drb részvényt át is adta. A *Langermann James* által készpénzben kifizetett 50 ezer frtból 44,000-et a bánya tulajdonosai *Boér Béla* és társai kapták, 6000 frtot *Berl D.*, mert ő ezt az összeget a bánya vételára fejében már előzőleg kifizette volt *Boér Bélának* és társainak. *Langermann James* azonfelül a neki jutott részvényekből 12,000 drbot (150,000 frt) *Csávolszky Lajosnak* adott.

Ebből a bizonyítható tényállásból nyilvánvaló, hogy a részvénytársaság csak 10 drb. részvény értékének megfelelő 250 korona alaptőkével alakult, mert 60,000 drb. részvényen *Langermann James* és társai osztokodtak, 19,900 drb pedig *Hammond Eduárdnak* volt szánva, a részvénytársaságnak tehát nem is volt eladó részvénye. Ennek dacára 1896. december havában az összes hazai lapokban hatalmas reklámmal, egy részvénytársasági igazgatóságának név-

aláírásával ellátott prospektus jelent meg, mely a *Rainer St. Lajos* szakértőnek elferdített véleménye alapján azt mutatja család színezéssel, hogy a bánya a befektetett tőkének 60%-át, vagyis évi 600,000 frtot jövedelmez és azt a hamis állítást tartalmazza, hogy a bánya a legmodernebb zuzógépekkel van felszerelve. A prospektus alatt pedig a „Fortuna aranybánya szindikátusa“ aláírással egy aláírási felhívás jelent meg egy lapban, melyben a szindikátus részvények jegyzésére szölyította fel a nagyközönséget.

Ennek a nagyszerű jövedelmet biztosító prospektusnak megjelenése után a közönség özönével jegyezte a részvényeket. Amikor azután a *Langermann James* birtokában levő részvények javarésze pár hónap alatt elkelt: akkor *Langermann James* és *Hammond Eduárd* a pénzt zsebre tették és visszautaztak hazájukba. A szakértőknek a vizsgálat adataival egyező véleménye szerint 510,975 korona folyt be *Langermann James* kezeihez részvényekért. A nyomozás megállapította, hogy *Langermann James* és *Hammond Eduárd* voltak a szindikátus tagjai. A prospektusokat *Langermann James* készítette és az tette közzé. Ugyanő arról is gondoskodott, hogy *Csávolszky Lajos*, *Hoitsy Pál* és *Berl D.* mindaddig ne értékesítsék részvényeiket, míg saját részvényeit el nem adja, amennyiben erre nézve nevezettektől kötelező nyilatkozatot is vett.

Ezek szerint *Langermann James* és *Hammond Eduárd* vállalatát merő szédélgesen alapult és a jöhizemű közönség kifosztására irányult. Galád tervüket pedig ritka vakmerőséggel hajtották végre cselekményük tehát kétségkívül megállapítja a B. T. K. 279. §-ába ütköző és a 380. §, valamint a 381. §-ának 2-ik pontja szerint minősülő család büntetettét.

Minthogy azonban feltalálhatók nem voltak, nyomozó levelet kellett ellenök kibocsátani.

Fölmentett gyilkos.

(Érdekes esküdtszéki verdikt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 20.

Mióta az új bünvádi eljárás életbelépett és azzal együtt az esküdtszéki rendszer honosult meg a törvénykezésben, ma volt az országban a legszenzációsabb esküdtszéki tárgyalás. *Sopronban fölmentettek a gyilkosság vádjá alól egy fiatalembert, ki kedvesét megölte*.

A tárgyaló termet nagybárra hölgy-publikum töltötte meg és ez annál is inkább érthető, mert érdekes és pikáns volt az ügy, mely tárgyalás alá került.

Egy rokonszenves ifju, alig 22 éves szabólegény állott a bírák előtt, azzal a szörnyű bűnnel vádolva, hogy kedvesét hűtlensége miatt meggyilkolta.

Kihallgatása alkalmával *Füss István* — a vádlott — oly megrázó módon adta elő az esetet és oly élénk színekkel festette a gyilkosság alkalmával rajta erőt vett lelkiállapotot, hogy a nagyszámu hölgyközönség legnagyobb része könnyes szemekkel hallgatta.

A bizonyítás során tényleg beigazolást nyert, hogy a leány megcsalta a szerelmes ifjut, aki troubadourhoz illő érzélgőséggel szerette.

A tárgyalás, mely reggel 9 órakor vette kezdetét, egyfolytában egész esti hét óráig tartott.

Délután négy órakor fejeződött be a bizonyítási eljárás és ezután a vád- és védbeszédekre került a sor. Hat óra után

vonult vissza az esküdszék, hogy ítéletet hozzon. Rövid tanácskozás után ismét megjelentek az esküdtek, kiknek nevében *Esztérházy* herceg olvasta fel a verdiktet, mely szerint az esküdszék *Füss* István szabólegényt nem vétkesnek jelenti ki. Az esküdszék ítéletének meghozatalánál arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlott a gyilkosság elkövetésekor *beszámíthatlan állapotban* volt. A közönség lelkesen megéljeneste az esküdteket. *Füss* István szabólegényt a felmentő ítélet következtében nyomban szabadlábra helyezték.

Kettős gyilkosság Mácsán.

Az Aradi Közlöny távirati értesülése. Arad, április 20. Súlyos bűnügyében folytatott vizsgálatot az aradi törvényszék. Ha a gyanu valóra válik, *Szekuly* Vazul mácsai lakos kétszeres gyilkosságot követett el s az egyik áldozat a tulajdon felesége. *Szekuly* Vazul felesége a múlt év szeptember havában halt meg. Igen hirtelenül hagyta itt a világot, s a halála gyanús is volt. Beszéltek mindenféleképpen akkor, de arra nem gondolt senki, hogy talán a férje ölte meg. Most azonban, mikor az asszony már fél éve a sirban fekszik, egészen más fordulatot vett a dolog.

A másik áldozat *Tarabonczé* János, kinek halálát meg is irtuk. *Tarabonczét* egy mácsai kutban találták egy reggel holtan. Több körülmény arra engedett következtetni, hogy gyilkosság áldozata lett, de nem tudták bizonyosan.

Most a napokban, azután, miképen nem tudni, de arról kezdtek sugdolózni, Mácsán, hogy *Tarabonczét* *Szekuly* Vazul ölte meg.

Ezzel, a különben is érdekes mendemondával egy másik is párosult, mely valóságos rémhistoriává tette az egész ügyet. Azt beszél Mácsán, hogy *Szekuly* azért dobta a kutba *Tarabonczét* mert ezzel együttesen ölte meg a feleségét. szeptemberben.

A szóbeszéd a hatóság tudomására jutott s értesítést nyert arról az aradi törvényszék is, mely *Szekuly* Vazul feleségének holttestét exhumáltatja.

Az ügy mindenesetre sok dolgot fog adni a törvényszéknek, miután az áldozattá lett bűntárs meg van halva.

SPORT.

A vivók figyelmébe. Az Aradi Athletikai Club, mely a vivó-sportnak nagy lendületet adott Aradon, saját olasz vivómestere által vezetett iskolájával, s a tél folyamán rendezett nemzetközi vivóakadémiájával, melynek mása ezideig városunkban még nem volt, ez az agilis, erős klub figyelemre méltó akciót indít. A jövő vivó-szezonra még fokozottabb mérvben lendületet akar szerezni, e nemes sportnak s e végből, mintegy kezdőpontjául az újabb szervezkedésnek, holnap, szombaton értekezletet tart. Ennek *Maione*, Vincenzo, a klub külön vivómesterének újabb idényre való szerződése adja meg az aktualitást, miután a mester szerződése most jár le. A klub ez alkalommal — és igen helyesen — nem zárkózik el attól, hogy a vivó-sport iránt érdeklődő, nem klubtagokat is, belévon a megbeszélésbe, melyen az őszszel meginduló vivó-élet nagyarányú megalkotása lesz a tárgy. Az értekezleten mely

most szombaton délután 6 órakor a Millennium sárcsarnok külön termében, minden sport-barát, kit valamely klubtag bevezet, vagy meghív, részt vehet. Felvilágosításokat ez ügyben *Kolbert* János az A. A. C. titkára ad.

Kegyetlenkedések a hadseregben.

Az Aradi Közlöny távirati értesülése. Arad, április 20. A régi időkben, midőn még tizenkét esztendőre vitték el a legények elejét a katonasorba, zokogva búcsúztatták a regrutákat, és sirva nyomták a legények is fejükre a katonasípkát.

Azóta negyedére szállott le a szolgálati idő, de a könnyek még ma is hullnak a besorozottak után, mert ha az idő lényegesen kevesbedett is, a régi rossz bánásmód még ma is megmaradt.

Csak a napokban említettük annak a szegény salzburgi legénynek az esetét, akit lelketlen kapitánya valami esekélyességért kikötött. Ezt a dolgot — annak idején egy salzburgi lap meg is irta, leleplezve a kapitány kegyetlenkedését. A dolog a bíróság elé került, de a kegyetlen kapitány sejtve a rossz véget, kijátszotta a földi igazságszolgáltatást és felakasztotta magát.

Ennek a salzburgi esetnek máris meg van a maga jó hatása.

Ugyanis mint tudósítók jelenti — Bosznia és Hercegovinában a hadbíróóságok oly embertelen és kegyetlen szigorúsággal ítélkeztek egyes fölmerült esetekben, hogy azok pártját ritkítják. De ezen hadbíróóságok kegyetlen ítélkezéseit is túlhaladja a trebinjei hadbíróóság, melynek kezéi közé jutni kész szerencsétlenség volt a szegény katonákra nézve.

A kegyetlenkedések egy jó felkeltő felelváló jóvótaból kerültek napfényre, akit a trebinjei fegyház megvizsgálására küldtek ki.

A napokban érkezett meg *Grádl* vezérőrnagy Trebinjébe, hogy e nem valami kellemes munkájának megfelelően. A fegyház felülvizsgálása alkalmával feltűnt a vezérőrnagynak, hogy a börtönökben nagyon sok a fogoly, kiknek legnagyobb része az újvidéki 6-ik és a kecskeméti 38-ik számú gyalogezredből valók.

Grádl vezérőrnagy sorra megkérdezte a foglyokat, hogy miért vannak elzárva és akkor ki-tűnt, hogy a legtöbb apró-cseprő vétségekért szenvednek nehéz börtönt.

Előfordultak például oly esetek, hogy egy legényt komiszkenyér lopásért hét havi szigorított fegyházra ítelt a hadbíróóság.

Egy másik legény az örségen falhoz támasztva fegyverét, elhagyta posztját, amiért hat havi fegyház-büntetéssel és a börtönben töltött idő utánszolgáltatására ítélték.

A vezérőrnagy megbotránkozott a hadbíróóságok ez embertelenségén és kemény hangú parancsban humanusabb eljárásra, utasította a hadbírákat és az ily apró vétségekért bűnlődő katonáknak kegyelmet adott.

Nem tudjuk, a salzburgi eset apropójából kapta-e a vezérőrnagy a parancsot e humanitásra, vagy más okok játszottak-e közre ebben az esetben, a tény az, hogy a katonai törvények revíziójára már sor kerülhet.

Mert az az inkvizíció-korabeli törvénykönyv a mai felvilágosult és humanus időben már nem felelhet meg a követelményeknek.

Érdekes leleplezések Jankuról.

Az Aradi Közlöny távirati értesülése. Arad, április 20.

A kolozsvári Janku szobor-pör alkalomból egy rendkívül érdekes epizódott elevenitenek föl az 1848-iki odah lázadó fővezér életéből. Janku szereplése ennek a dolognak megjelentével egészen más színezetet nyer. Eddig az volt a hit, hogy Janku 1849-ben kereszte a debreczeni kormányval az összeköttetést, amit az erdélyi unió érdekében tett. Augustus, sán *Kossuth* Lajos, ki akkor Aradon tartózkodott, utasította *Stein* és *László* kedéseket, hogy a semlegességet ígérő móczok ellen ne működjenek. Ugyanekkor Janku hajlandó volt tábornoki ranggal belépni a magyar hadseregbe, azzal a kikötéssel, hogy hadtestét önállóan vezényli és tiszteket nevezhet ki. Bemérete azonnal *Facset* alá rendelte s meg is történt volna az egyezés, ha a világsí fegyverletétel az egészet meg nem akadályozza.

Janku, e források szerint az osztrák császár által felajánlott érdemkeresztet sem fogadta s 1852-ben meg sem jelent *Topánfalván* az akkor ott átutazott fiatal *Ferencz József* előtt.

Igy hitték ezt eddig s így van a lexikonokban is. Egy ma napvilágra került közlemény azonban azt mutatja, hogy az egész dologból semmi sem igaz, mert Janku tényleg meg akart jelenni a császárnak, azonban nem bocsátották hozzá.

A császár akkor, Brádot elhagyva, a Körös-bányán és Halmágyon át a gaynai hegy-nyereghez ért, hol a móczok vezetőit fogadta. *Izol van Janku* — kérdezte a császárt, mikor az nem jelent meg előtte.

Janku a közeli Vidrán, apja házában várta a császárt, mert úgy tudatták vele, hogy a grófi demei elismeréséért apjának az egyszerű erdőmesternek házában tölti *Ferencz József* az éjszakát. Az utolsó pillanatban azonban megváltoztatták a tervet, hogy miért, nem tudni s az uralkodó *Topánfalván* halt.

Grünne gróf *Löwenhartot*, a császárt kísérő zsandárok vezetőjét bizta meg azzal, hogy örködjék a császár éjjeli nyugalma felett.

Késő éjjel, mikor az uralkodó már lepihent, *tajtéko* paripán vágatott *Janku* *Löwenhart* elé.

Jelentsen be azonnal — szökö a zsandár tiszthez — én mára audienciára vagyok rendelve a császárhoz.

Löwenhart végig nézett a késő látogatóra.

Ó Felsőge már régen lefeküdt — mondta neki.

De Janku nem tágitott s a zsandárhoz fordult.

Csak mondja meg, hogy Janku van-e itt — szól nyomatékkal — s a többi megjön magától.

*Löwenhart*ot megzavarta a merész fellépés s *Grünne* grófnál jelentést tett a dologról. *Grünne* olyan utasítást adott a zsandár tisztesnek, melynek következtében ez karon ragadta az akadékoskodó *Janku* t, a kijáráshoz vezette s energikusan kijelentette, hogy kerüljön ki, s ez megtörténve, a kaput becsapta.

Janku erre nem szólt semmit, hanem nyeregbe pattant s egy darabig gondolkozva körütekintett, majd megsarkantyuzta lovát és elvágatott.

Schwarzenberg herceg, ki a kertben kassz rosszéban virrasztott s arra a rövid időre meg Janku ott járt, elszenderedett, csakhamar megtudta a dolgot. Nem találta helyesnek Janku elutasítását és lovasokat küldött utána. Egész éjjel száguldoztak a lovasok minden irányban.

de nem találták meg a mócz vezért sehol. Schwarzenberg tudára akarta adni, hogy reggel 5 órakor az uralkodó beszélni akar vele. De Jankunak nyoma veszett s azóta sem a császár, sem emberei nem látták.

Egy régi, Bach-korszakbeli, bécsi ujságban van mindez megírva, s abban fedezte fel *Rainer Bertalan* történetíró. A dolog akkor nem keltett feltűnést, míg most nagy érdekessége van s érdekes adatot képez a szabadságharcz históriájához.

Egy magyar karambol-művész diadala.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —
Arad, április 20.

Semmi fajtájú szórakozás, vagy ha úgy tetszik, sport nem divatozik annyira mint a karambol. A kávéházak karambol asztalait valóságos harcok történnek egy-egy vasárnap délután, mikor öt márvány asztal vendégei is sóvárogva lesi, hogy mikor „csinálják ki a pártit” a dákózók. Megesik, hogy félórakig elkinlódik két pacczer egy harminczas pártin, csinálván átlag minden második lökésre egy-egy point.

Micsoda törpék ezek ahhoz a két mérkőzőhöz, ki ma este gyürkőzött neki *Budapest* egy horribilis karambol-matsch-nek. Valósággal a karambol-uralkodó nevet érdemelte ki ez a két versenyző, kik közül a jobbik, a magyar *Horovitz*, amatőr léttére a legnagyobb szériájában egy folytatásban ötszázhárom point-t csinált.

A karambol-matsch a Teréz-köruton lévő *Sztanay*-féle kávéházban folyt le, hol tudvalevőleg a budapesti karambol-kör tanyája van s hol naponta érdekes karambol játékokat láthatnak az érdeklődők. Ismert karambol-művész különben maga a tulajdonos: *Sztanay* is, kinél egy időben csodás dolgokat művelt egy *Etscher* nevű játékos, az akkor legjobbnak tartott karambolista.

Itt állott össze mérkőzésre ma este *Horovitz* József budapesti amatőr és *Pfeiler* György bécsi karambol-mester. 1600 pointre játszották a pártit, melynek rendkívül sok nézője akadt.

Pfeiler is kitünő játékosnak mutatkozott, de *Horovitz* bosszorkányos dolgokat művelt. Az 1600 point-t huszonhat lökésben csinálta meg. A legnagyobb szériája 503 pointból állott, míg átlagos point-jeinek 61 a száma. Hihetetlen, ugyszólván káprázatos gyorsasággal játszott, úgy hogy alig lehetett szemmel tartani végtelenül biztos lökéseit.

Ellenfele 1464 point csinált meg azalatt, míg *Horovitz* 1600-at s így a magyar karambolista 136 point-tel győzött.

Mikor a match véget ért, a karambol kör tagjai diadalmas éljenzéssel hordozták körül társukat a helyiségben.

HIREK.

— **Készülődések Ferencz József fogadtatására.** *Vilmos* császár magához hívatta ma *Kirschner*t Berlin polgármesterét és *Hoffman* építészeti tanácsost, hogy jelentést tegyenek neki az „Unter den Linden” diszítéséről, királyunk berlini látogatása alkalmából. *Hoffman* építészeti tanácsos előterjesztéseit nagyrészt jóváhagyta a császár, csupán a részletekben tett némi módosításokat. Így pl. nem tartotta eléggé impozánsnak a *Friedrichstrasse* betorkolását, azt kívánta továbbá, hogy a villamoslámpákat szintén feldiszítsék, még pedig lehetőleg élő virágokkal.

— Hadd legyen, ugymond, egy jó napjuk a kertészeknek is.

A tervek megtekintése után a fogadtatásnak egyéb részleteit beszélték meg. A király megérkezése alkalmával *Kirschner* beszédet mond, leánya pedig virágcsokrot fog átnyújtani az uralkodónak.

— **Válság Ausztriában.** A „*Narodny Listy*” jelentése szerint Ausztriában a parlamenti válság kikerülhetetlen. A bomlás óriási léptekkel közeledik és a válság kitörése már csak rövid idő kérdése.

— **Letartóztatott admirálisok.** Az orosz tengerészetnél óriási sikkasztásoknak jöttek nyomára. Kitűnt, hogy a tengerészet legmagasabb rangú tisztjei összejátszottak a szállítókkal és nagy összegeket fizettek ki nem szállított élelmiszerek, lőszeres és egyéb hajókellékekért. Tegnap 12 tengerésztszert fogtak el, köztük 2 admirális. *Miklós* császár parancsot adott ki, hogy a hadihajókat koncentrálják, s egy szemlén maga a hadügyminiszter megvizsgálja, vajjon a hadihajók jól vannak-e felszerelve. Érdekes, hogy e hajószemléből kifolyólag egész Európát bejárta a hír, hogy Oroszország mobilizálja hadihajóit.

— **A király Budapesten.** A király — mint tudósítónk táviratozza — holnap szombaton reggel Budapestre érkezik.

— **Visszahívott nagykövet.** Konstantinápolyból telegrafálják: Ujabban számos elfogatás történt. A párisi török nagykövetet is iderendelték, mert kompromitáló iratokat találtak ellene. A katonarvosi akadémia 80 hallgatóját elfogták.

— **Uralkodók a hadgyakorlaton.** Lembergől jelentik, hogy *Vilmos* német császár és *Albert* szász király részt vesznek az idei galicziai hadgyakorlatokon.

— **Az államkölcson és az európai pénzpiacz.** Fővárosi tudósítónk táviratozza a következő nagyérdekű hirt: Mint a *Pester Lloyd* értesül, *Lukács* László pénzügyminiszter ma fogadta *Kornfeldt* vezérigazgatót, aki referált neki a tegnapi Bécsben megtartott tanácskozásról, melyet a *Rothschild*-csoporttal folytattak az államkölcson felvételének lehetőségéről. Konstatálták a tanácskozáson, hogy az európai pénzpiacz nem kedvez az államkölcsonökre. Az angol-, franczi-, német piacz idegenek részére most zárva van. A pénzügyminiszter csak akkor határozza el a kölcson, ha a beruházások és a vasuti befektetések teszik azt szükségessé, mert az államháztartás nem szorul kölcsonökre.

— **Május 1. és az ujságok.** A fővárosi lapok szerkesztői, mint nekünk sürgönyzik, holnap értekezletet tartanak abban az ügyben, hogy május első napján ne jelenjenek meg az ujságok. Május elsejére különben nagyban folynak a fővárosban az előkészületek. E napon a szociálisták délelött munkás-népgyűlést, délután pedig tüntető körmenetet tartanak.

— **A walesi herceg utazása.** A walesi herceg Londonba utaztában tegnap este 10 óra után Altonába érkezett. A pályaudvaron *Vilmos* császár, a ki kevéssel azelőtt váratlanul érkezett ide és *Henrik* herceg fogadta és szívélyesen üdvözölte. A pályaudvaron felállított disz-század zenekara a herceg megérkezésekor a tisztelgő indulót és az angol himnuszot játszott. Az üdvözlés után elléptettek a disz-század előtt, azután pedig a pályaudvar fejedelmi várótermében vacsora volt. 11 órakor a walesi herceg elbucszott a császártól és *Henrik* hercegtől, a kivel ismételtlen csókolódzott, azután pedig a tisztelgő induló és az angol himnus hangjai mellett elutazott. *Vilmos* csá-

szár ramsokára azután visszautazott Berlinbe, *Henrik* herceg pedig Kielbe.

— **Az államvasutak új menetrendje.** A m. kir. államvasutak igazgatósága most bocsátotta ki a nyári menetrendet, a mely május 1-én lép életbe. Az új menetrendben igen kevés lényeges változás foglaltatik, ami eltekintve az itt-ott kívánatosnak mutatkozó változtatások szükségességétől, a menetrend konzervatív jellege által, az utazó közönségre nézve bizonyos kényelmes eligazodást nyújt. Bennünket érdeklőleg az Erdély-felé Aradon és Nagyváradon át közlekedő vonalokon van a téli menetrenddel szemben évről-évre megszokott nyári menetrend változás, ami azonban lényegtelen eltérésekkel jár. Az új menetrendet közelébb részletesen fogjuk ismertetni.

— **A Nemzeti új igazgatója.** *Beöthy* László, a Nemzeti Színház új igazgatója, mint egy távirat jelenti, május elsején mutatkozik be a színház tagjainak.

— **A makóvásárhelyi vasut.** *Lonovics* József csanádmegyei főispán, a makó — vásárhelyi vasut végrehajtó bizottságának elnöke — mint egyik makói lapban olvastuk — felterjesztést intézett az érdekeltség nevében a kereskedelmi miniszterhez az iránt, hogy eltekintve korábbi elhatározásától, adja meg az engedélyt a makó—vásárhelyi vasut kiépítésére, függetlenül attól, hogy az érdekeltség bele megy-e, avagy nem a nagyszentmiklósi vonalrészt kiépítésébe. A végrehajtó-bizottság elnöke ezen felterjesztését a napokban megküldötte H.-M.-Vásárhely törvényhatóságához is abból a célból, hogy azt hasonló szellemű felirattal támogassa s mint írják, H.-M.-Vásárhely törvényhatósága tegnapi bizottsági ülésén tárgyalta az átiratot s hozzájárult, hogy hasonló szellemben ír fel a kereskedelmi miniszterhez.

— **Gyilkosság, vagy baleset?** Egy haldokló embert vittek ma délután az aradi közkórházba. *Nyerla* Illés 53 éves juhász volt ez, kit a vásárálláson ért utol a végzete. Hogy miképpen történt sulyos, vaiószínűleg halálos sérülése, ezideig egész határozottsággal nem lehetett megállapítani. A mondott helyen egy kocsit elragadtak a lovak s mikor ezeket fel akarta tartóztatni *Nyerla*, a földön maradt, sulyos zuzódással fején. A mezőről a kórnázba szállították, azon hitben, hogy valamelyik ló rugta fejbe. Mikor az orvos fejét megvizsgálta s a nagy zuzódásból egy csontszilánkot eltávolított, az eddig eszméletlenül fekvő juhász magához tért s azt mondta, hogy nem a lórugás okozta a baját, hanem egy pásztor bunkos botjával a fejébe vágott. A rendőrségnél kihallgatott tanúk mind úgy vallanak, hogy egy ló fejbe rugta a juhászt és senki sem tud arról, hogy valaki bántotta volna. Nem lehetetlen, hogy a fejét ért baj elvette az eszét *Nyerlának* s valótlant állított. Bár kizártnak látszik a merénylet, a vizsgálatot tovább folytatják holnap. A kórházban fekvő juhász akkorára talán már halott lesz.

— **A tenorista kalandja.** A „*Neuer Wiener Abendblatt*” jelenti, hogy *Walther* dr. kamarazeneénekest legutóbbi vendégszereplési körútján *Rigában* elfogták. *Walther* dr. *Rigába* utazott, miközben fotografáló gépevel lefotografálta a robogó vonatról a szebb vidékeket. A kupében egy titkos rendőr is ült, ki kémnek nézte az énekest és amint a vonat *Rigába* ért, letartóztatta. Csak nagynehezen sikerült a rigai színigazgatónak *Walther* személyazonosságát igazolni, s kellemetlen kalandjaiból kiszabadítani a hőstenort.

— **Megtagadott végtisztesség.** *Szabó* László volt országgyűlési képviselő Zentán meghalt. Az elhunyt római katolikus vallású volt és családja a halálesetet a római katolikus plébánián is bejelentette. De a plébános megtagadta a végtisztességet és kijelentette, hogy

nem hajlandó az elhunytat egyházi szertartással eltemetni. A megtagadás oka az volt, hogy Szabó László, aki különben hitbuzgó katolikus volt, néhány évvel ezelőtt másodsor nőszült s ekkor kötött polgári házasságát nem áldatta meg egyháziilag, s nem is áldhatta meg, mert első házassága egyháziilag, felbontva nem volt. Érdekes, hogy Szabó László képviselősége (Ugron-párti volt) idején egyike volt az egyházipolitikai javaslatok heves ellenzőinek s azokat nem is szavazta meg. S most, hogy egy küzdelmes élet viharai után örök pihenőre tért, a kegyetlen sors háborúságot idézett föl hült teteme körül. És földi maradványait kitagadta kebeléből az a vallás, amelyért annyit küzdött életében. Családja nem akarta, hogy halottját egyházi kíséret nélkül temessék el és a szabadkai református lelkészt kérték fel az egyházi szertartás ellátására. Az elhunytat a református egyház szertartásai szerint el is temették.

— **Meghallgatott panasz.** Az új italmérségi törvények életbeléptetése alkalmával a belügyminiszter elrendelte, hogy a szatócsüzetek mellett lévő korcsmaszerű helyiségek az üzlettől vagy lakástól teljesen elzárva legyenek s megtiltotta, hogy a korcsmahelyiségekből, más helyiségekbe ajtók vezessenek. Ez ellen az intézkedés ellen azonban az ország minden részéből indokolt panaszok érkeztek a miniszterhez, amelyek arra birták, hogy rendeletének ezt az intézkedését megváltoztassa. A belügyminiszter ugyanis leiratot intézett az ország törvényhatóságaihoz, melylyel Budapest székesfőváros területét kivéve, a korcsmaszerű italméréseknek a szatócsüzetekkel való ajtó általi összeköttetését megengedi azzal a kikötéssel, hogy az ilyen ajtók a vasárnapi munkaszünet alatt zárva tartandók.

— **Ünnepelt árvaszéki elnök.** Farkas László, Csanádmegye árvaszéki elnöke, tegnap ünnepelte szolgálatának huszonötödik évfordulóját. A vármegye székházának nagy termét zsufolásgig megtöltötte a válogatott közönség. Elsőnek dr. Meskó Sándor alispán üdvözölte a jubiléumát a vármegye tisztikara nevében, átnyujtván emlékül egy remekművű ezüst tentatartót. Utána a makói rkath. hitközség választmányja, a megyei jegyzői kar, a vármegye Erzsébet-árvaháza, a községi előjárók és a volt tanulótársak nevében hangzottak el a szónokok szerencsekívánatai, melyek mindegyikéért meghatóan mondott köszönetet a kitüntetett árvaszéki elnök. Este a Korona vendéglőben nagy bankett volt, melyen igen sokan vettek részt s igen sok tósztot mondtak. Az ünnepelt száz koronát küldött Cseresnyés János h. polgármesterhez, hogy azt a város szegényei között osztassa ki.

— **Mi történt az egeri ezrednél?** Egerből szerfölött érdekes dologról értesítik egy lap-társunkat. Arról, hogy nemrégiben egyszerre nyugdíjazták az Egerben állomásozó 60. számú közös hadseregbeli gyalogezrednek ezredparancsnokát, továbbá egy ezredest, két alezredest, három kapitányt és két főhadnagyot. Ezt a tömeges nyugdíjazást annyira titokban tartották katonáék, hogy bár betekkel előbb történt, mindeztideig nem jutott nyilvánosságra. Az eset föltűnő, mert ilyen tömeges nyugdíjazás egy ezredben a legritkább jelenségek közé tartozik. A szigorú eljárás okát polgári körökben nem tudják, hanem ép a nagy diszkreczió, melybe beleburkolódtak, szól amellet, hogy valami igen mélyreható súlyos okok forognak fenn. Közönséges szolgálati körülmények nem indokolhatnak efféle intézkedést.

— **Hol van az „írók és művészek nyugdíj-alapja”?** A mai hivatalos lap közli a következő idézést:

Nehai Bajkó Tamás rozsnyói örökösök egy részét a „magyar írók és művészek” nyugdíj alapjának hagyta. Miután pedig ily nevű intézet, nem létezik, felhivatnak mindazon hason-

czélu hazai intézetek és alapítványok képviselői, kik ezen örökségre igényt tartanak, hogy az 1900. évi június hó 11-én délelőtt 9 órakor alólirt kir. közjegyző irodájában tartandó hagyatéki tárgyaláson jelentkezzenek. Rózsnó, 1900. április hó 12-én dr. Markó Sándor, kir. közjegyző.

— **Megint szökés a genfi fegyházból.** Nagyön furcsa állapotok uralkodnak a genfi fegyházból, a hol *Luccheni*, királynénk gyilkosa van elcsukva. Csak nem régiben történt, hogy *Luccheni* merényletet követett el a fegyház igazgatója ellen s nemrég az övével szomszédos czellából szökött meg egy rab. Most ismét két rab szökött meg a legnagyobb kényelemmel a fegyházból. A mikor ez ügyben vizsgálatot indítottak s megkérdezték *Perinet* a fogház igazgatóját, hogy miért hagyta éjjel nyitva a börtön ajtaját, nyugodtan így felelt:

— Istenem, hiszen nem akarták hogy becsukjam, hát nem tettem.

Azt beszélik, hogy egy elbocsátott őr, a kit azonban még ideiglenesen meghagytak állásában, kellemetlenséget akart okozni az igazgatójának s egy éjjel az összes czellák ajtaját nyitva hagyta. Szerencsére az egyik rab értesítette a dologról az igazgatót, a kinek különben másnap furcsa meglepetésben lett volna része, ha az összes czellákat üresen találja. A bosszuálló őrt persze azonnal elcsapták.

— **Kecskeméttől Klagenfurtig.** A kecskeméti közös huszár equitáció tisztjei *Harmos* csász. és kir. kamarás főhadnagy vezetésével alatt folyó hónap 18-án délelőtt 11 órakor indultak hosszabb, fáradságos meszelovaglásra. A végállomás *Klagenfurt* lesz, amely Kecskeméhez 506 kilométernyire fekszik. Az ottani honvédszázad két főhadnagya is csatlakozott a bátor lovasokhoz.

— **Halálozás.** Alólírottak fájdalomtelt szívvel tudatják forrón szeretett s felejtethetlen jó testvér, nagynénjük, szépnagynénjük, rokon és jóbarátok *Frantzély Antóniának* folyó évi április hó 20-án délelőtt 10 órakor, életének 80-ik évében hosszas szenvedés következtében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei április hó 22-én délután 3 órakor fognak Ségá Póltura Pécskai-ut 20. számú házból a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő sírkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó hó 26-án délelőtt 9 órakor fognak a főt. minorita atyák templomában az egek Urak bemutatni. Béke hamvaira! *Frantzély Albert* mint testvér. *Frantzély Ida* férj. *Volkmann Lajosné*, *Frantzély Berta* férj. *Wontorcsik Ignác* né. *Frantzély Gyula* és neje *Nerolits Mária*. *Pogáts Malvin* férj. *Feletár Béláné* unoka-öcs és hugai. *Frantzély Gabriella*, *Wontorcsik Bertha*, *Wontorcsik Karolin*, szép-unoka hugai.

Königstorfer Gusztáv, neje szül. *Viehmann* Albertina és gyermekük *Annuska* a maguk, valamint alólírott rokonok, ismerős és jó barátai nevében mélyen szomorodott szívvel jelentik felejtethetlen drága gyermekük, illetve testvérke és rokonnak *Károlykának*, 1900. évi április hó 19-én, délután fél 6 órakor, életének 5-ik tavaszán, a Mindenható rendelkezéséhez képest rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak fölti maradványai április hó 20-án, délután 4 órakor fognak a felső temető halottas terméből örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő gyászmise áldozat az ártatlannak lelki üdvéért április 21-én, délelőtt 9 órakor fog a helybeli főt. Minorita atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

— **A szegedi detektívek.** A székes-főváros titkos rendőrei Budapest legismertebb alakjai közé tartoznak, ha hivatalosan nem is mutatják be őket mindazoknak, akiket illet. A szegedi rendőrség az az érdem, hogy szakítva az ósdi sablonnal, félhivatalos ismerettség helyett hivatalosan is bemutatja detektívjeit az érdekelt feleknek. Szeged városa legutóbb hat detektívet szerződtetett a rendőri szolgálat kiegészítésére. A detektíveket szolgálatba lépésük napján a rendőrlégények végig kalauzolták az egész vá-

roszon s minden korcsmában és kávéházban annak rendje és módja szerint bemutatták őket. *Reiner* főkapitány a dologról csak utólag értesült s így már nem állt módjában, hogy a dolgot, melyen most egész Szeged nevet, meg nem történte tegye.

— **A sakkmester temetése.** *Charusek* Rezsőt, az elhunyt magyar sakk mestert, mint nekünk táviratozzák, ma délután temették el a tétényi temetőbe. A temetésen résztvett a budapesti sakkör és a műkedvelő sakkör testületileg. Ezeken kívül is számosan helyeztek koszorút a legnagyobb magyar sakkjátészó sírjára. A temetés *Maróczy* Gézának, az ismert magyar sakkmatadornak, ki a mesterek során *Charusek* után következik, tétényi lakásából ment végbe. Ide számtalan részvét sürgöny érkezett a világ minden részéből.

— **Egy gyermek balesete.** F.-Nagy-Iratoson, mint tudósítónk jelenti, *Pál* Mátyás hasonnevű, 5 éves fia tüzes vasalóval életveszélyes sebeket ejtett magán. A vizsgálat megindult arra nézve hogy kit terhel a felelősség.

— **Lazarovics nem halt meg.** Néhány nappal ezelőtt híre járt, hogy *Lazarovics* Mihály Amerikában meghalt. Most levelet küldött New Yorkból egyik budapesti ismerősének s mulatságosan írja meg a hír keletkezését. A halál hírére ő maga költötte és közölte a végből, hogy nevét idehaza ne emlegessék s rokonait az ő viselt dolgaira minduntalan ne emlékeztessék. Levelében azt is megírja, hogy már nem mosogatásból, hanem kártyaasztalok körül való kibiczkedésből él.

— **Lopás egy üzletben.** *Geisinger* Alajos n.-peregai kereskedő üzletébe, mint tudósítónk jelenti, betörést követtek el. Az ajtót feltörve, behatoltak a kereskedésbe s onnan 75 forintot elloptak. A tettesek ismeretlenek.

— **A kis varróleány keserve.** Tizennégy esztendő volt csak a kis *Singelist* Juliska, a ki B.-Pesten a Csömöri-ut 16. szám alatt lakott szüleinél s máris gyöngé vállacskaire nehezedett az életföntartás gondjainak sulya. *Geréby* Katalin koronaherceg-utczai női ruha szalonjában dolgozott a kis varróleány. Ott történt meg vele az a végzetes szerencsétlenség, hogy vasalás közben két ruhát kiegészített. Ezért az ügytelenségéért elbocsátották a szolgálatból. Anyyira szívére vette ezt a boldogtalan leányka, hogy ma reggel a Margit-híd közepéről a *Dunába ugrott*. A megdagadt hullámok gyorsan tovaragadtak és az utána evező matrózok csak a Markó-utca torkolata körül érték utól. A szerencsétlen teremtés ekkor már annyi vizet ivott, hogy eszméletlen volt, mire a partra értek vele. A segítségül hívott mentők a Rókus-kórházba szállították.

— **Leforrázta magát.** *Kohn* Izidor aradi lakos 11 éves Iona nevű leánya ma véletlenségből leforrázta magát. Egési sebe egy hét alatt gyógyul.

— **Elgázolt asszony.** *Bugán* András tövisi gyalocsostót, amint ma a Gurabárza felé vezető országúton hajtott, véletlenül egy arra járó asszonyt, aki már a vágató kocsi elől kitérni nem tudott, elgázolt. Az elgázolt nő oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy a szerencsétlenség színhelyén meghalt. A gyalocsostót látva ezt, a lovak közé csapott és Abrudbánya felé menekült, az országút porában hagyva az elgázolt nőt. A nyomozást úgy a brádi, mint az abrudbányai csendőrség megindította, de ezideig még nem sikerült elcsipni a tettest.

— **A részegeskedés vége.** *Dankó* Györgyné született Rácz Borbála 36 éves budapesti nap-számosnót tegnap este tulitasság és utczai botrányokozás miatt beállították a hetedik kerületi kapitányságra, a hol lezárták, hogy ittasságát kialudja. Ejjel a részeg nap számosnót hirtelen szivgörcsök lepték meg, a melyek annyira erőt vettek rajta, hogy a mentők eszméletlen állapotban vitték a Rókus-kórházba.

Diner à l'Arabe. Így nevezték egy különös ebédet, amelyet Oppenheim Miksa, az ismert nevű sportsman adott, aki ez idő szerint Kairóban tartózkodik. Kicsi asztalokon terítettek. Felső látvány volt az, amint a hatvan vendég a keleti szőnyegekkel és drága himzésekkel pompásan díszített termekben ültek, a hölgyek szép toalettekben, az urak frakkban és egyenruhákban. Selyembe öltözött, turbános arabok nagy, trébelt ezüstből való kanccokkal állottak a vendégek háta mögött. A husz fogásos ebéd kézmosással kezdődött. A levesből és a többi fogásból is minden asztalhoz egy-egy tállal vittek, amelyet az asztal közepére helyeztek és a vendégek az ujjukkal láttak neki a falatozáshoz. Miután a vendégek a levest a magukkal hozott kanalakkal felszűrösközték, ujjukkal szétszedték a levesben csuszó gyöngy csibe apróságokat. Kissé bajos volt ilyen módon a bányásútnak a falatozása. Tányér egyáltalán nem volt. Befőtött, salátát, szót minden hasonló módon élveztek. A kenyeret kivájták a vendégek az ujjukkal, beletöltötték a mártást és aztán úgy szűrösközték. A házigazda, aki minden fogás után csöngetett, asztalról-asztalra járt, mulattatta a vendégeit és minden egyes tálból is üjjazott. —

A vasfaló. John Satel egy huszonkét esztendősi ifju, aki nemrégiben megjelent a new-yorki St. John-kórházban és valami orvosságot kért gyomorfájdalmak ellen. Aztán az orvosok nagy ámulatára elbeszélte, hogy ő tizen négy héten át előadásokat tartott, s ezeken az előadásokon tüket és más emészthetetlen holmikát nyelt le. Az orvosok eleinte szelidebb orvosságokkal próbálkoztak, de mikor azok nem használtak, erősebb szerekkel hatottak. De így is csak egy hosszú láncz került napvilágra. A vasfalót végre is megvizsgálták Röntgen-sugarakkal s a professzorok elhatározták, hogy az operáló asztalra fektetik a gyomorbajos ifjut. Dr. Stepinksz tizenöt orvosi jelenlétében egy három hüvely hosszú vágást metszett John Satel gyomrában és aztán, amit egy fogóval óvatosan kiszedett, az a következő volt: egy sárgaréz láncz, két nikkel óraláncz, két kulcs, két hajtű, százhusz gombostű, tíz drótszög, két patkószög és egy gyűrű. De azért ezzel nincs még kimerítve az a kis vaskereskedés, amelyet ez a kivételes ifju a gyomrában titokban berendezett. A műtettel nincs meglegedve, mert a saját vélekedése szerint a gyomrában még nyolcz patkószögnek, százkilenczvenkét gombostűnek és egy lámpatartó egy darabjának kell lennie.

Szoaré Laboriékna. Labori és felesége fényes estélyt adtak Condorcet-utcai palotájukban, ahol ez alkalommal csaknem négyszáz vendég volt jelen, Páris politikai, irodalmi művészi és társadalmi köreinek színe-java. Az estélyt ebéd előzte meg, amelyre hivatalosak voltak: Zola, Emil, Anatole, France, Paul, Hervieu, Picquart, ezredes, Roday, a Figaro főszerkesztője, Xavier Hélet, a Temps szerkesztője, Ulrich, Waldeck-Rousseau miniszterelnök kabinetirodájának főnöke, Joseph Reinach, Hartmann őrnagy, Bartholdi szobrász, Paul Hermann és Ibels festők. Az ebéd után Labori és felesége az érkező vendégeket fogadták, akik éjféltűn két óráig maradtak együtt a hírneves ügyvéd fényes palotájában. Pikáns momentuma volt az ebédnek, amikor az egyik vendég, Anatole France-től megkérdezte, minő véleménye van Brunetiéréről, akadémikus kollégájáról. Anatole France egy darabig habozott, vajjon feleljen-e, majd így szólta:

— Bruneuéré nagy igyekezettel rajta van, hogy igazán jól írjon. De ez nem mindig sikerül neki.

A francia stílus nagymesterének ezt a kijelentését persze szájról-szájra adták.

A legujabb divat. Igen izléses dolgokat produkált a nyakkendő-ipar terében. Nagyon csinos nyakkendőket és a mi a fő — paratlanul, olesó árakon találhatunk Porter Vilmos koronás árúházában. Akik szeretik az Elegánsat, a szolid készítményt, de takarékosan akarnak bántani pénzükkel, azok érdekükben cselekesznek, ha Porter Vilmos koronás árúházában vásárolják nyakkendőiket. Vidéki rendelések ez irányban szintén a legnagyobb lelkiismeretességgel fogantatásitnak. Igen tartalmas a nyakkendő-tárak is.

Életunt asszony. Major János budapesti napszámos folyton cziyakodott a feleségével, aki azután megsokalta a dolgot ma délután Ele-

mér-utca 32. szám alatt levő lakásán marulogot ivott. Súlyosan összeeggett a belseje, de miután nem akart a kórházba menni, most súlyos beteg lakásán fekszik.

T. Uztelleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 200. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdáinkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A kornevillei harangok.

Pótlások a színműirodalomban. — Arad, április 20.

Talajdonképpen nem a kornevillei harangokról lesz itt szó, melyeknek bűvös hangja csak Planquette képzeletében szólalt meg. Hanem egy érdekes, sőt szenzációs mozgalomról akarok beszámolni, amely hivatva van kegyelettel és áldozatkészséggel pótolni mindazon hiányokat, a mik a legsikerültebb színpadi termékek körül észlelhetők.

Elnnek a nagystíli mozgalomnak, melyről bizonyára mindenki meglepedéssel fog tudomást venni, az első eredménye az, hogy Korneville-nek ma már tényleg vannak harangjai, holott eddig nem voltak.

Ezzel a megnyugtató körülménnyel egybeként az egész magyar sajtó élénken folalkozott, a mint az alábbi kioldozott híre mutatja.

Nincsenek — Kornevillei harangok. Planquette gyönyörű operettje a Kornevillei Harangok, mint a napokban megírtuk, most érte meg Párisban 1800-dik előadását. Ebből az alkalomból egy párisi úrnak a révén, aki járt a kis Normandiai faluban, kisült, hogy a kis Korneville-nek — nincsenek is harangjai. Ott meredezik az égnek a falu kis templomának a tornya szomorúan, némán — harangok nélkül. Erre a híre aztán bizottság alakult Párisban, amelynek élén La Rochetulon marquis áll s ez a bizottság elhatározta, hogy gyűjtés útján megszerzi a Korneville községnek a már létezésük előtt világhírűvé vált harangjait.

Biztos forrásból most arról értesülünk, hogy a világ legkülönbözőbb pontjain szétszórt vagyonszínházi habituék, tömörülve olyan üdvös mozgalmat akarnak indítani, mely pótolni fogja azokat a tényezőket, melyek csak a festett világban lettek híresek, de alapjában véve nem is léteznek.

Ha ez az ekszpedíció valóban bizonyul, akkor mérget merek rá venni, hogy a közel jövőben ilyen hírek fognak napvilágot látni.

Notredame-ban nincsen toronyór. A notredame-i toronyór, ez a pompás rém drama, mint már megírtuk most érte meg Párisban ezernyolczszázadik előadását. Ebből az alkalomból egy párisi úrnak a révén, aki járt a nevezetes kis faluban, kiderült, hogy a kis helyiségben nincs is toronyór. Ott meredezik az égnek a falu kis templomának a tornya szomorúan, némán — toronyór nélkül. Erre a híre aztán bizottság alakult Párisban, amelynek élén La Rochetulon marquis áll s ez a bizottság elhatározta, hogy gyűjtés útján megszerzi a községnek a már létezésük előtt világhírűvé vált toronyórt.

De ez még semmi. Egy toronyórt nagyon könnyű pótolni. Hanem a lelkes színügybarátok buzgóságukban még tovább is mennek majd, amit a következő kis hír is bizonyít.

Nincs „Erdő szépe“. Feuillet gyönyörű színműve az „Erdő szépe“, mint a napokban megírtuk, most érte meg Párisban ezernyolczszázadik előadását. Ebből az alkalomból egy párisi úrnak a révén, aki bebarangolta a Paris környéken levő összes erdősegeket, kisült, hogy az erdőnek nincs is szépe. Ott meredeznek a fák az égnek, szomorúan némán, mert nem lakik közöttük egy szép nő sem. Erre a híre aztán egy hölgybizott-

ság alakult Párisban, amelynek élén egy marquis nő áll s ez a bizottság elhatározta, hogy hetenként kisorsol a bizottságból egy-egy szép nőt, aki az erdőben fog lakni, hogy a világhírűvé vált színmű nimbuszát megővja.

Egyelőre ennyit sikerült megtudnom a külföldi bizottságok mozgalmáról. De mint minden nemes és követésre méltó akció, úgy ez is bizonyára nálunk Magyarországon is követőkre fog találni. Azt hiszem nem jósolok rosszul, ha a magyar bizottságról a következő intézkedéseket képelem el.

Pótlások a színműirodalomban. Örömtől repeső kebellem egy olyan hatalmas mozgalomról adhatunk hírt, amely ismét csak azt bizonyítja, hogy mi magyarok, akiről olyan rossz véleményt táplálnak az idegenek, nem nagyon maradunk el a nyugoti civilizációtól. Alig alakult meg Párisban az a derek bizottság, amely nagy céljait a kornevillei harangok beszerzésével kezdte meg, már nálunk is működik egy tekintélyes garda hasonló irányban. Büszkén elmondhatjuk, hogy a mieink sem maradtak el a párisi urak mögött és már is oly szép eredményeket mutatnak fel, amiket nem hagyhatunk szó nélkül. Ime, egyik lelkes habituénk, amikor meggyőződött, hogy a Falunak nincs is rossza, a hörtönben szerződést kötött egy többszörösen büntetett gonosztevővel, aki hátralévő napjait egy marosparti faluban fogja eltölteni. Egy másik habitué most szándékozik elrabolni a Sabin nőket, mert tényleg ez nem történt meg még. Egy harmadik, a kamarási erdőben felfedezett Remetének — csengetyűt vett. Ezt ugyanis nélkülözte a szegény. Egy papokból alakult bizottság pedig elhatározta, hogy végre házat vesz Honthy püspöknek, aki olyan híressé lett Herczeg Ferencz révén. Teryben van még, hogy egy királyleányt tényleg sziklához láncoljanak; a két Robertnek — könyvtárt gyűjtöttek; Zalameában törvényszéket alapítanak, hogy bírójá is legyen és végül leszarnak egy embert, hogy tragédiája legyen.

A legérdekesebb kérdés azonban még csak ezután következik. Mit fog az abuzgó színházi habitué csinálni, aki a „Gyurkovics lányok“ ezredik jubilaris előadásán, valahogy elkerül a Bácskába és ott megismerkedve a Gyurkovics mamával, megtudja, hogy neki nem is voltak leányai!!!

Hogy fogja ezt a hiányt pótolni, tekintve, hogy hét darabról van szó? — Én.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A Kossuth Lajos betegségélyző és temetkezési egyesület** április hó 22-én, délután 4 órakor saját helyiségében rendes választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat meghívja az elnökség.

TÖRVENYKEZÉS.

Ki a ház?

Jelenet a bíróság előtt.

Arad, április 20. — Ilencsik József 63 éves napszámos ember meg a felesége, aki már 53 esztendősi. Csánád-Apácán nagy szeretetben éltek. Tavaly azonban éppen május eisején összeveszett ez a házaspár azon, hogy tulajdonképen ki is az a ház, amelyben laknak. Az emberé-e, vagy az asszonyé? Szó, szó hozta, úgy, hogy az öreg már úlni szeretett volna, de nagyon. Először azonban nem volt nagyon ajánlatos az asszonyhoz közetedni, valahogy hátulról kellett ezt a kis dolgot elintézni. A napszámos ki is eszlette a módját és mintha már nem is haragudnék, odaszólt a párjának:

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellett
olcsó árak!**

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Okleveles

gépész,

ki a kovács munkát,
valamint a lópatkolást is ala-
posan érti, május hó 1-ére

kerestetik.

1468 Seidner Bernát (Berzova.)

Herczeg Thurn Taxis testvérek
és **Báró Radossevich Lajosné** tulajdonát
képező Marczibányi Dombegyház határában fekvő bir-
tokából mintegy

100 hold á 1100 ölkitünő minőségű **szántóföld eladó.**

Felvilágosítást ad: **Nikolits Döme** és **Vörös**
Vidor, aradi ügyvédek.

1203/1900. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvény-
hatóságánál egy 1400 korona tiszti
fizetéssel és lakbérilletményvel
kapcsolatos rendőrségédtiszti állás
betöltendő lévén, azokat, akik ezen
állást elnyerni óhajtják s az 1883.
évi I. t.-cz. 19. szakaszában előirt
minősítéssel bírnak, felhívom, hogy
pályázati kérvényüket hozzám a
folyó évi április 20-ig benyujtsák.

Arad, 1900. évi április hó 4-én.

Salacz,
kir. tan., polgárm.

2469—1900. szám.

1461

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Alólirt m. kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik,
hogy az alább felsorolt bértárgyaknak további hasznosítása vé-
gett az alább megnevezett helyeken és napokon írásbeli zárt
ajánlatok tárgyalásával egybekötött szóbeli árverés fog tartatni,
melyre haszonbérelni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva, oly
hozzáadással hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott
írásbeli zárt ajánlatok is a kikiáltási összegnek megfelelő 10%
bánatpénzzel ellátva, az árverés megkezdéseig, az árverés meg-
tartásával megbízott hivatalhoz vagy az árverést megelőzőleg
3 nappal, alólirt kir. jószágigazgatósághoz adhatók be. Ezen
ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg szabályszerűen át-
írandó, a megajánlott év és holdankénti, esetleg évi haszonbér
nem csak számokkal, hanem betűvel is tisztán, érthetően ki-
írandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverés
feltételeit, melyeket aláírni köteles — ismeri és azoknak magát
feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a m. kir. jószágigazgatóságnál és a
kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el, még az esetben sem, ha
azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A bérbeadási árverések a következő helyeken és napokon
fognak megtartatni, u. m.

I. Aradon a m. kir. Jószágigazgatóságnál

1900. évi ápril hó 27-én d. e. 10 óraker

Apátfalva, M.-Csanád, Palota és Sajtényi halászlási jog; Apáczai
29. sz. visszavett telep 12 h. 711 □-öl; Alberti-i maradvány
föld 2 h. 119 □-öl, Alberti-i visszavett tanítói kegyadom. föld
3 h. 533 □-öl és 6 h. 1067 □-öl; Borosjenői volt lövölde
földterület 7 h. 524 □-öl; Kövegy-padei 6., 38., 65/68., 79/82.
és 80/83. sz. visszavett 5—5 holdas föld; Kövegy-padei 66.
sz. régi telep 7 h. 964 □-öl; Kövegyi 47. sz. visszavett bel-
telek 1119 □-öl; M.-Pécskai nagy magtár; M.-Pécskai felső
legelőbéli felmaradt 3 h. föld; M.-Pécskai kegyadom. föld 6 h.
1067 □-öl; Ref.-Kovácsné 188. sz. visszavett belsőség 1118
□-öl; Zimándujfalui tanítói kegyadom. föld 5 h.

II. Lippán a m. kir. kincst. Ispánságnál

1900. évi ápril hó 30-án d. e. 8 óraker

Álliosi majorföld s gyümölcsös 72 h. 1593 □-öl; Bakamezői
Muresel kákás 8. h. 75 □-öl; Hidegkuti Hafner-féle házhely
287 □-öl; Kovaszinczi csárda-épület s föld 93 h. 421 □-öl;
Lippai Hádálui Györgye Szirbu 1 h. 150 □-öl; Lippai Koasztá
pogányicza 3 h. 1234 □-öl; Lippai cserjés majorföld 4 h. 1470
□-öl; Lippai Gyungyuk Maros sziget 2 h. 641 □-öl; Baka-
mező—osztrovi halászlási jog; Berzova—kapruczai halászlási
jog; Glogovác—mikalakai halászlási jog; Hidegkuti halászlási
jog; Lalasinczi halászlási jog; Lippa—M.-Radna—Solymosi ha-
lászlási jog; Paulis—Szabadhelyi halászlási jog; Pozsogai ha-
lászlási jog; Tótvár, Gyulicza, Govosdia és Battuczai halászlási
jog; Mondorlakai 2 censuales telek.

III. Temes-Szt.-Andráson a m. k. kincst. Ispánságnál

1900. évi május hó 4-én d. e. 9 óraker

Knézi mézárszéki föld 4 h. 411 □-öl; Knézi volt tiszti term.
földek 23 h. 100 □-öl, 4 h. 826 □-öl és 4 h. 1178 □-öl;
Szakálházi mézárszéki föld 3 h. 21 □-öl; Szakálházi erdőir-

tások I—IV. tag 80 h. 467 □-öl, VI. tag 9 h. 1136 □-öl,
III. tag 10 h. 672 □-öl, II. tag 10 rendb. 5 holdas föld, II.
tag 7 h. 900 □-öl; Kisbecskereki nádas és kaszálló föld ha-
lászlási joggal 324 h. 834 □-öl; Uj-Szt.-Iván térvári tanítói
kegyadom. föld 10 h. 246 □-öl; Bélincezi halászlási jog, Gizella-
falvai volt papi kegyadom. földek 3 h. 426 □-öl, 10 h. 1070
□-öl és 7 h. 1000 □-öl, Hisziási csere föld 218 h. 1046 □-öl;
Józseffalvai papi kegyad. földből lemért rész 3 h. 1275 □-öl;
Józseffalvai kőbánya 4 h., Utvini halászlási jog: Szilhai legelő-
föld 167 h. 72 □-öl.

IV. Dentán a m. kir. kincst. Ispánságnál

1900. évi május hó 7-én d. e. 9 óraker

Dentai Számtartói lak utáni pótter 1062 □-öl; Dentai erdő-
irtási föld 20 h. 326 □-öl; Dentai erdőirtások 55 h. 768
□-öl; Kam.-Szt.-Györgyi erdőirtások 69 h. 768 □-öl, 44 h.
1042 □-öl, 48 h. 49 □-öl.

V. Pancsován a m. kir. kincst. Ispánságnál

1900. évi május hó 8-án d. e. 9 óraker

Almás temesi előtér 207 h. 893 □-öl; Almás temesi töltés tar-
taléktér és átvágások 71 h. 692 □-öl; Borcsa—Gizella haini
IV. öbl. réti föld 409 h. 306 □-öl; Borcsa—Torontálsziget IV.
öbl. uj-bánavexei Duna zátony előtöltés és tartaléktér 301 h.
1209 □-öl; Borcsa—Albrechtsdorfi IV. öbl. réti föld 4000 h.
1444 □-öl; Borcsa—Königsdorfi IV. öbl. réti föld 1156 h. 1015
□-öl; Kubini VIII. öbl. Dojni rét nevű dom. föld 272 h. 474
□-öl; Pancsovai V. öbl. réti föld 889 h. 982 □-öl; Szvinicsai
dunai halászlási jog.

VI. Nagy-Becskerekereken a m. kir. kincst. Ispánságnál

1900. évi május hó 10-én d. e. 8 óraker

Nagybecskereki 8., 9., 10., 21., 22. és 23. sz. réti föld 252 h.
1449 □-öl; Nagybecskereki Debela—Lunkai föld 181 h. 811
□-öl; Nagybecskereki Rutova—Lunkai föld 81 h. 652 □-öl;
Nagybecskereki IV. és V. sz. Sztatina föld 970 h. 1438 □-öl;
Nagybecskereki tiszai töltés melletti gödrös legelő és a töltés
és szorító gát közti csereföld 159 h. 166 □-öl; Nagybecskereki
II. sz. szlatinaföld 404 h. 221 □-öl; Nagybecskereki a III. for-
dulót övedző s a töltés mentén elvonuló föld 73 h. 1378 □-öl.

VII. Kulán a m. kir. kincst. Ispánságnál

1900. évi május hó 12-én d. e. 9 óraker

Doroszlói szt.-kuti csárda-épület és telke 2 h. 100 □-öl; Ker-
nyajai Bányajárás II. dülő 12 h. 820 □-öl és III. dülő 43 h.
235 □-öl; Moholi legelő jutalék 116 h. 1400 □-öl; Ó-becsei
magas parti legelő föld 2 h. 895 □-öl, Torzsa—Pettau puszta
III. sz. bérlet 225 h. és VIII. sz. bérlet 355 h. 460 □-öl.

VIII. Dantován a községhezánál

1900. évi május hó 14-én délelőtt 9 óraker

Dantovai Böde nevű birtok 52 kisebb részletben őszi vetés alá
310 h. 1456 □-öl.

IX. Lugoson a m. kir. kincst. Ispánságnál

1900. évi május hó 17-én d. e. 9 óraker

Kis-Kostélyi majorföld 42 h. 36 □-öl; Tápijai halászlási jog.
Aradon, 1900. évi ápril hó 12-én.

M. kir. államjószágigazgatóság.

(Utánnomtat nem díjaztatik.)